Teiselt poolt kaasuvad kõueilmutused veel markantsemalt rahega ja niikuinii vähesed rahepäevad langevad täiesti valdavalt suve-poolaastasse (vt. aritmogramm L).

Eritleme edasi sademete iseliike, siis näeme, et suve-poolaastal peaaegu iga teine päev vihmub, sellal kui talvekuil vihm harva esineb (vt. aritmogramm LI).

Aritmogramm-tabel LI.

Fréquence de la pluie: le nombre moyen des jours de pluie (1866—1915). Chaque „—" indique 5 jours.

3,0	2,1	3,4	3,4	2,9 —	2,3 —	4,8 —	1,4 —	0,3 —	3,7 —	4,8	4,9
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
3,0	2,1	3,4	8,4	12,9	12.3	14,8	16,4	15,3	13,7	9,8	4,9

Vihmapäevade keskmine arv 1866.—1915. a. (iga „—" tähendab 5 vihmapäeva).

Selle eest on lumesaju-päevad loomulikult koondunud talve-poolaastasse, maksimumiga detsembris ja jaanuaris (vt. aritmogr. LII) ja puudumisega südasuvel, olgugi et teralumi õige harva isegi juunikuul esineb.

Aritmogramm-tabel LII.

Fréquence de la neige: le nombre moyen des jours de neige (1866—1915). Chaque „—" indique cinq jours.

1,2 —	3,5 —	2,1 —	0,5	1,3				2,8	0,2 —	0,7 —		
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	A
16,2	13,5	12,1	5,5	1,3	0,0	—	—	0,0	2,8	10,2	15,7	77,3

Keskmine päevade arv lumesajuga Tartus 1866.—1915. a. (iga „—" tähendab 5 päeva).

Sademed ei ole mitte üksi tähtsad tegurid keskkonnas, vaid nad saavad lumikatte näol niivõrt mõjusaks, et me linnalises ümbruses peame täiesti eraldi tõstma suve- ja talvepildi, pigemini lumepildi. Et 1866.—1915. aastal oli aastas keskmiselt 163 külmapäeva (s. o. päeva, mille vähim temperatuur $\leq 0^0$) ja 85,5 jääpäeva [1]) (sulata päevad, mille suurim temperatuur $\leq 0^0$), ja lumikate 1891.—1915. a. kestis keskmiselt 126,6 päeva ja Emajõe jääkate 119 päeva [2]) (algab läbistikku 28. XI. ja lõpeb 27. III.) (vt. 162. joon.), siis näeme, et tervelt $^1/_3$ aastat valitseb Tartus lumepilt. Selle poolest sarnaneb ta Fennoskandia ja Põhjaning Kesk-Sarmaatia linnadega (118), sellal kui Kesk- ja Lääne-Euroopa linnades talvepilt vaid lühikese intermezzona esineb [2]). Üldse aga kaasub ilmastulise rütmiga — selle asendilise toimingu põhialusega — nii palju erinevat ja Läänemail vähe tuntut nii linnapildis kui ka elus.

Nagu nägime, on Tartule — ja meie kliimale üldse — iseloomulik soe sügis [3]). Siiski ilmub vegetatsiooniperioodi lõpunähteid juba augusti lõpul, teravamal kujul osutub see puude — puiestikes pärnade, jalakate ning kaskede ja viljapuu-aedades õuna- ja pirnipuude — algavas lehelangemises, millele septembri alul järgnevad vahtrad, kastanid, saared ja tammed. See on värvikirevamaid aegu

1) 1876.—1915. a. keskmised osutavad Breemenis (34) 76 külmapäeva ja 19,9 jääpäeva, kuna lumikate kestis (1891.—1915. a.) ainult 23,2 päeva.

2) 1903./1904.—1918./1919. a. kestis Weeseri jääkate keskmiselt 15,2 päeva (34).

3) okoobri ja aprilli õhutemperatuuri keskmiste mõõduandes on Tartu Meteoroloogia-observatooriumi poolt arvutatud termodroomiline jagatis + 5,4 (251).

Tartu, lk. 338